

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 78/2016-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. februára 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Slavomírom Ilavským, Námestie legionárov 5, Prešov, vo veci namietaného porušenie jeho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 4 Co 281/2014-232 zo 14. októbra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. decembra 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len

„krajský súd“) č. k. 4 Co 281/2014-232 zo 14. októbra 2015 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva:

«... Krajský súd Prešov potvrdil prvostupňový Rozsudok ktorým bola sťažovateľova žaloba o určenie vlastníckeho práva k motorovému vozidlu SEAT ALTEA... zamietnutá. Stotožnil sa s nasledovnými hlavnými argumentmi prvostupňového súdu, ktoré sú ale pochybné:

- žalobca údajne nepreukázal existenciu naliehavého právneho záujmu

- žalovaní neboli pasívne vecne legitimovaní v konaní

žalobca namieta, že neboli vykonané zásadné dôkazy navrhované žalobcom, čo súdu neprekážalo, a tiež,

vedľajší účastník konania nepreukázal listinnými dôkazmi (prehlásenie o vlastníctve nestačí) že je vlastníkom predmetného vozidla, čo súd obišiel a nevysporiadal sa vyčerpávajúco a presvedčivo s touto námietkou.

K jednotlivým skutočnostiam uvádzame:

1/ Krajské riaditeľstvo PZ... Košice oznámením zo... 4.8.2011 vyrozumelo sťažovateľa a odporučilo, aby si do 60 dní uplatnil vlastnícke právo (určenie) v zmysle § 21 ods. 9 z. č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore. Vozidlo sťažovateľa bolo zaistené a jemu odňaté do úschovy dňa 23.3.2011 a dňa 1.8.2011 oznámil Polícii, že si na vozidlo uplatňuje vlastnícke právo. V uvedenej lehote dňa 22.8.2011 bola podaná žaloba na určenie vlastníckeho práva k predmetnému odňatému vozidlu, pričom v zmysle § 80 písm. c) OSP bol žalobcom definovaný naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu, že je vlastníkom vozidla... 12.9.2011 vedľajší účastník... podal protinávrh k žalobe sťažovateľa, dôvodil podmienkami poisťnej zmluvy podľa nemeckých zákonov a uviedol, že „dôkazné prostriedky budú dodané, po obdržaní overeného úradného prekladu“... Počas celého konania tento subjekt nepredložil úradne overený preklad poisťnej zmluvy a okrem prehlásenia o vlastníctve (nepostačuje) nepredložil ako listinný dôkaz žiadnu inú písomnosť!

2/ Oznámením vedľajšieho účastníka o vstupe do konania... navrhoval svoj vstup do konania ako vedľajší účastník na strane žalovaných, žalobca namietal že neexistuje

spojitosť a spoločný záujem na výsledku na strane dvoch žalovaných a nemeckej poisťovne, avšak odvolací súd pripustil vstup tohto účastníka, čo sa sťažovateľovi javí tiež ako nezákonný postup odvolacieho a prvostupňového súdu.

3/ Nezákonnosť až neústavnosť rozhodnutia odvolacieho súdu vidíme v odôvodnení, že žalobca nepreukázal existenciu naliehavého právneho záujmu na určení jeho vlastníctva k vozidlu. Nerozumieme tejto argumentácii, nakoľko iným spôsobom ako určením súdu, že tu existuje právny (vlastnícky) vzťah žalobcu k motorovému vozidlu... nie je možné vzniknutý stav odňatia vozidla vyriešiť, teda iný spôsob (žaloba na plnenie) v danom prípade je nepoužiteľná. Vydaniu vozidla ktoré mu odňala Polícia predsa musí predchádzať určenie a rozhodnutie, že žalobca je vlastníkom vozidla, čo majú obidva súdy zrejme pomýlené. Žalobca postupoval zákonne, adekvátnym druhom žaloby, ale súdy rozhodli nezákonne v jeho neprospech. Konštatovanie súdu... že „... žalobcovi sa nepodarilo preukázať, že práve podaná žaloba je procesné vhodné nástrojom, ktorá spor rieši, odstraňuje neistotu vzťahu účastníkov alebo vytvára základ pre jeho usporiadanie...“, je neznalosť inštitútu určovacej žaloby: Aký druh žaloby mal žalobca (podľa súdu) použiť, už súd nepovedal... najlepšie asi žiadna žaloba... Uvedené preukazuje absolútne neprávne právne posúdenie veci... Ďalší nezmysel je vyslovený, že „... žalobca bude nepochybne čeliť žalobe subjektu, ktorý si na motorové vozidlo robí vlastnícky nárok...“ a tým je vedľajší účastník (nemecká poisťovňa), ktorá ale, a to opakovane a dôrazne tvrdíme – nepreukázala relevantným listinným dôkazom, že skutočne na ňu prešlo vlastnícke právo k vozidlu. Súd iba špekulatívne „prejudikuje“ budúci možný stav, bez dôkazu o oprávnenosti nároku vedľajšieho účastníka, čo je pokračovanie jeho nezákonnosti a neústavnosti rozhodovania.

4/ K nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaných uvádzame, že odvolací súd sa iba stotožnil s názorom prvostupňového súdu, ale nezaujal vlastné presvedčivé stanovisko, resp. odôvodnenie. ...ak označení žalovaní neboli podľa súdu pasívne vecne legitímovaní, tak k neexistujúcim subjektom nemohol zákonne pristúpiť vedľajší účastník konania, ktorý však súdmi bol akceptovaný, teda existuje tu maximálne pochybenie súdu a nevysporiadanie sa so zásadnými skutočnosťami, čo už samo osebe zakladá dôvod na zrušenie rozsudku.

Sťažovateľ nevie, koho mal označiť na žalovanej strane v čase podania žaloby – Krajské riaditeľstvo PZ v Prešove v pôsobnosti ktorého je Okresný dopravný inšpektorát viedlo motorové vozidlo v evidencii a pridelo vozidlu evidenčné číslo, akceptovalo

kontrolu originality. Krajské riaditeľstvo PZ Košice odňalo a uschováva vozidlo, teda neexistujú iné subjekty na ich označenia ako boli žalovaní...

5/ Žalobca v konaní opakovane navrhoval, aby vedľajší účastník predložil súdu úradne overený preklad poisťnej zmluvy, čím by vedľajší účastník preukázal dôvodnosť a najmä oprávnenosť svojho uplatňovaného nároku. Tomuto návrhu nebolo vyhovené. Až famózne vyznieva odôvodnenie... cit: „V danom prípade namietané nevykonanie dôkazu, a to predloženie poisťnej zmluvy vedľajším účastníkom v konaní, odvolací súd nepovažoval za opodstatnené a za nevyhnutné pre posúdenie skutkového stavu z dôvodu, že vedľajší účastník v konaní vystupoval len na strane žalovaných, nie ako účastník sporového konania na mieste žalovaného... nie je povinnosťou súdu vyhovieť akémukoľvek návrhu na vykonanie dokazovania, lebo v akom rozsahu bude súd dokazovanie vykonávať, je vždy vecou súdu.“...

Vedľajší účastník preto za daného stavu vystupuje stále len iba ako domnelý vlastník, nie skutočný, a toto tvrdenie je nevyvrátiteľné pre absenciu relevantných listinných dôkazov preukazujúcich jeho nárok (poisťná zmluva v úradne overenom preklade s nemčiny do slovenčiny), čo ostalo nezodpovedané, prečo súd, na návrh žalobcu nežiadal od nemeckej poisťovne požadované podklady, ktoré by odstránili silné pochybnosti o zákonnosti uplatneného nároku.

Prehlásenie o vlastníctve, podpísané neznámou osobou... pre závažnosť uplatneného nároku nepostačuje... preukázanie úradného prekladu poisťnej zmluvy nie je akýkoľvek návrh, ale zásadný...

Namietame tiež prieťahy konania, nakoľko od podania odvolania proti Rozsudku Okresného súdu Prešov dňa 15.10.2014, do doručenia Rozsudku Krajského súdu Prešov dňa 18.11.2015 uplynula doba viacej ako 1 rok, čo je neprimerane dlhá doba konania.»

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„... Krajský súd Prešov ako odvolací súd, Rozsudkom č.k. 4Co/281/2014-232 zo dňa 14.10.2015 porušil základné práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru a Ústavu SR čl. 2 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 127 ods. 1.

Zrušuje Rozsudok Krajského súdu Prešov č.k. 4Co/281/2014-232 zo dňa 14. 10. 2015,

Zrušuje Rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. 15 C/132/2011-203 zo dňa 10.10.2014,

Priznáva náhradu trov konania právnenmu zástupcovi sťažovateľa ... 296,44 €.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 dohovoru rozsudkom krajského súdu, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 15 C 132/2011-203 z 10. októbra 2014 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“).

Sťažovateľ namietal porušenie označených práv tým, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil, keď v odôvodnení rozsudku uviedol, že sťažovateľ nepreukázal naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva k motorovému vozidlu, nesprávne právne posúdil pasívnu vecnú legitímáciu žalovaných a nevyhovel návrhu na vykonanie dôkazu – predloženie overeného prekladu poisťnej zmluvy vedľajším účastníkom.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 218/07).

Ústavný súd nie je vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo

za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, IV. ÚS 16/09 atď.).

Okresný súd v relevantnej časti svojho rozsudku uviedol:

„Podľa § 21 ods. 9 zák. č. 171/1993 Zb. o policajnom zbore ak vzniknú pochybnosti o tom, či zaistená vec patrí osobe, ktorej bola zaistená, alebo ak si na zaistenú vec uplatní právo iná osoba, útvar Policajného zboru uloží zaistenú vec do úschovy a písomne to oznámi týmto osobám, pričom im v písomnom oznámení odporučí, aby si v lehote do 60 dní odo dňa doručenia písomného oznámenia uplatnili vlastnícke právo alebo iné právo na zaistenú vec na príslušnom súde. Osoba, ktorá si uplatnila právo na zaistenú vec na súde, je povinná v lehote podľa predchádzajúcej vety oznámiť útvaru Policajného zboru, ktorý zaistenú vec uložil do úschovy, na ktorom súde si toto právo uplatnila. Po rozhodnutí súdu o vrátení zaistenej veci oprávnenej osobe je táto povinná uhradiť útvaru Policajného zboru nevyhnutné náklady, ktoré vznikli v súvislosti s jej zaistením a úschovou, 10a) ak súd nerozhodne inak. Ak si osoba na príslušnom súde v lehote podľa prvej vety nárok neuplatnila, zaistená vec sa stáva majetkom štátu a útvar Policajného zboru ju neodkladne odovzdá ministerstvu do správy.

Návrhom na začatie konania možno uplatniť (okrem ďalších prípadov), aby sa rozhodlo o určení, či tu právny vzťah alebo právo je, alebo nie je (ak je na tom naliehavý právny záujem). Preukázanie, že žalobca má naliehavý právny záujem na žalovanom určení, je jedným z predpokladov úspešnosti žaloby. Podľa ustálenej judikatúry súdov, naliehavý právny záujem na určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, je daný tam, kde by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené, alebo jeho postavenie by sa stalo neistým. Napriek uvedenej zásade nie je možné vylúčiť naliehavý právny záujem na určení ani vtedy, ak je možné žalovať na plnenie. Je to vtedy, ak sa určovacou žalobou vytvára pevný právny základ pre vzťahy účastníkov a predíde sa tak prípadným ďalším sporom o plnenie, alebo ak sa žalobou na plnenie nemôže riešiť celý obsah a dosah sporného právneho vzťahu alebo práva.

Z odôvodnenia rozsudku NS SR sp.zn. ICdo 91/2006 zo dňa 18.06.2007 vyplýva, že naliehavosť právneho záujmu je charakterizovaná určitými aspektmi:

- odporcom je popieraná existencia (neexistencia) práva, či právneho pomeru navrhovateľa, teda je tu stav, že právo resp. právny vzťah medzi účastníkmi konania je sporný (existencia aktuálneho stavu objektívnej právnej neistoty medzi účastníkmi);

- jestvuje ohrozenie práva či právneho vzťahu, resp. stav neistoty právneho postavenia navrhovateľa, ktorý nemožno odstrániť inak len určovacím výrokom;

- existuje potreba odstránenia tejto neistoty, resp. ohrozenia práva alebo právneho vzťahu.

Nepreukázaná existencia naliehavého právneho záujmu v čase rozhodovania súdu vedie k zamietnutiu určovacieho návrhu. Je nutné, aby tento naliehavý právny záujem existoval nielen v čase rozhodovania prvostupňového súdu ale aj v čase rozhodovania vyšších súdov. K tomu, či tu je naliehavý právny záujem sa prihliada z úradnej povinnosti. Na nedostatok predpokladu určovacej žaloby musí súd prihliadať v ktoromkoľvek štádiu konania.

V prejednávanej veci dospel súd k záveru, že žalobca nepreukázal existenciu naliehavého právneho záujmu. Je nesporné, že aj v prípade vyhovenia žalobe a určenia, že žalobca je vlastníkom motorového vozidla, by sa vzťahy neusporiadali a žalobca bude nepochybne čeliť žalobe subjektu, ktorý si na predmetné motorové vozidlo robí vlastnícky nárok a týmto je v tomto konaní vedľajší účastník na strane žalovaného. Žalovaní ako argumentovali vo svojich písomných stanoviskách nerozporujú vlastnícke právo žalobcu, či tretej osoby, pretože ich postup vyplýva vyložene z plnenia pracovných povinností. Už tým nie je splnený prvý predpoklad naliehavého právneho záujmu tak, ako ho vymedzil NS SR v rozsudku sp.zn. 1Cdo 91/2006. Keďže sa žalobcovi nepodarilo preukázať, že práve podaná žaloba je procesné vhodným nástrojom, ktorý spor rieši, odstraňuje neistotu vzťahu účastníkov konania, alebo vytvára pevný základ pre jeho usporiadanie, nepodarilo sa mu preukázať ani dostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Žalobcovi preto nebude nič brániť, pokiaľ vhodne zvolenou žalobou proti subjektu, ktorý jeho vlastnícke právo rozporuje sa opätovne bude domáhať svojich nárokov vhodne zvolenou žalobou.

Súd sa taktiež stotožňuje aj so vznesenou námietkou nedostatku pasívnej vecnej legitimácie, ktorá bezprostredne súvisí aj s nedostatkom naliehavého právneho záujmu.

Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotnoprávneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je, alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide. O nedostatok pasívnej vecnej legitímácie naproti tomu ide vtedy, ak ten, o kom navrhovateľ - žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (žalovaný) nie je nositeľom tej hmotnoprávnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (rozsudok NS SR sp.zn. 3Cdo 192/2004).

Ako to bolo súdom konštatované vyššie, žalovaní v 1. a 2. rade nemajú dostatok pasívnej vecnej legitímácie na požadovanom určení, pretože vlastnícke právo žalobcu nerozporujú a ani si na sporné motorové vozidlo nerobia vlastnícke nároky. Ich činnosť je striktné v zmysle zákona a spočíva v plnení pracovných povinností. Žalobcovi bolo dostatočne dlhý čas známe kto si robí na motorové vozidlo vlastnícke nároky (poisťovňa [REDACTED]), preto mohol okruh účastníkov konania upraviť, čím by odstránil procesný nedostatok, ktorý je mimochodom súčasťou preukazovania naliehavého právneho záujmu. Prípadne, ak by ponechal označenie žalovaných v súčasnom stave, bolo dôvodné sa domáhať vydania predmetného motorového vozidla, lide by súd prejudiciálne riešil aj otázku vlastníctva.

Ak má byť žaloba o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je, alebo nie je úspešná, musia byť z procesného hľadiska splnené dve podmienky:

- 1. účastníci konania musia mať vecnú legitímáciu,*
- 2. navrhovateľ musí mať na požadovanom určení naliehavý právny záujem.*

Určovacie žaloby podľa § 80 písm. c/ O.s.p. majú v zásade len preventívnu funkciu a smerujú k tomu, aby sa porušeniu práva v budúcnosti predišlo (uznesenie NS SR 5MCdo 1/2010).

Vecná legitímácia účastníka či už aktívna, alebo pasívna predstavuje hmotnoprávny vzťah účastníka k prejednáwanej veci. Vecná legitímácia v konaní o určenie či tu právny vzťah alebo právo je, alebo nie je, má predovšetkým ten, kto je zúčastnený právneho vzťahu alebo práva, o ktoré v konaní ide.

Súd žalobe pre nedostatok naliehavého právneho záujmu a nedostatok pasívnej vecnej legitímácie vyhovieť nemohol.“

Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok.

Krajský súd sa s odôvodnením rozsudku okresného súdu stotožnil a v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku uviedol:

„K odvolaniu žalobcu uvádza, že namietané nesprávne skutkové zistenia, v dôsledku ktorých by súd na základe výsledku vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým záverom nebolo dôvodné. V občianskom súdnom konaní posilnenom zásadou kontradiktórnosti majú účastníci dôkaznú povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 120 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, t.j. povinnosť nielen tvrdenia, ale aj preukázania ním tvrdených skutočností. V danom prípade namietané nevykonanie dôkazu, a to predloženie poisťnej zmluvy vedľajším účastníkom v konaní, odvolací súd nepovažoval za opodstatnené a za nevyhnutné pre posúdenie skutkového stavu z dôvodu, že vedľajší účastník v konaní vystupoval len na strane žalovaných, nie ako účastník sporového konania, na mieste žalovaného. Ustanovenie § 120 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku vyjadruje základné práva a povinnosti účastníkov v občianskosúdnom konaní, t.j. povinnosť tvrdiť skutkové okolnosti, z ktorých účastník odvodzuje svoje právo a povinnosť protistrany, označiť dôkazy, ktorými chce účastník konania preukázať pravdivosť ním tvrdené skutočnosti, zodpovednosť za neunesenie dôkazného bremena a právo súdu výnimočne vykonať aj iné dôkazy ako navrhujú účastníci, ak je vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Z uvedeného vyplýva, že nie je povinnosťou súdu vyhovieť akémukol'vek návrhu na vykonanie dokazovania, lebo v akom rozsahu bude súd dokazovanie vykonávať, je vždy vecou súdu.

V danom konaní podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvého stupňa postupoval správne, ak nevykonával ďalšie dôkazy týkajúce sa preukázania vlastníckeho práva, ktoré boli spochybnené vstupom vedľajšieho účastníka do tohto konania, ako aj vedením samostatného konania vedľajším účastníkom proti žalobcovi o určenie vlastníckeho práva

z dôvodu, že pre predmetné konanie neboli splnené základné procesné podmienky pre určenie, či tu právo alebo právny vzťah je, alebo nie je, t.j. existencia naliehavého právneho záujmu vyplývajúca z ustanovenia § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku, ako aj s tým súvisiaci nedostatok pasívnej legitímácie žalovaných v konaní.“

Ústavný súd zdôrazňuje, že sťažovateľ v sťažnosti iba opakuje námietky, ktoré už boli predmetom preskúmania krajským súdom na základe ním podaného odvolania proti rozsudku okresného súdu, teda sťažnosť je vlastne iba pokračujúcou polemikou s právnym názorom okresného súdu a krajského súdu. Sťažovateľ tak stavia ústavný súd do pozície bežnej prieskumnej inštalácie všeobecného súdnictva, keď požaduje, aby ústavný súd vec opätovne posúdil a stotožnil sa s jeho právnym názorom. Ústavný súd v súvislosti s takto koncipovanou sťažnosťou pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštaláciou v systéme všeobecného súdnictva.

Citovaný rozsudok krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, z ktorých je jednoznačne zrejmé, že krajský súd sa sťažovateľovými námietkami obsiahnutými v odvolaní, ktoré sú v podstate totožné s námietkami obsiahnutými v sťažnosti, zaoberal a s týmito sa vysporiadal. Ústavný súd konštatuje, že závery, ku ktorým krajský súd dospel, nemožno označiť za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré sú dostatočne odôvodnené. Pretože namietaný rozsudok nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnený na základe jeho vlastných

myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu.

Nad rámec odôvodnenia rozsudkov okresného súdu a krajského súdu ústavný súd konštatuje, že pokiaľ sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že „... podľa § 103 OSP súd skúma kedykoľvek za konania, či sú splnené podmienky, teda ak mal súd za to, že označení účastníci (žalovaní) nie sú pasívne vecne legitimovaní, tak mal sa s tým vysporiadať počas konania, alebo hneď po podaní žaloby... ak označení žalovaní neboli podľa súdu pasívne vecne legitimovaní, tak k neexistujúcemu subjektu nemohol pristúpiť vedľajší účastník...“, z takto formulovanej námietky je zrejmé, že sťažovateľ si zamieňa, resp. stotožňuje nedostatok pasívnej vecnej legitimácie odporcu s nedostatkom spôsobilosti odporcu byť účastníkom konania.

Pasívna vecná legitimácia účastníka konania je stav vyplývajúci z hmotného práva. Pasívne vecne legitimovaný je odporca v konaní vtedy, ak je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, resp. záväzku. Jednoducho povedané, ak z hmotného práva vyplýva povinnosť, resp. záväzok odporcu, je v konaní pasívne vecne legitimovaný, ak povinnosť alebo záväzok odporcu z hmotného práva nevyplýva, odporca nie je pasívne vecne legitimovaný.

Podľa § 19 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti, inak ten, komu ju zákon priznáva. Súd v zmysle § 103 OSP neskúma ako podmienku konania, či odporca je pasívne vecne legitimovaný, ale to, či má spôsobilosť byť účastníkom konania, a teda či môže v konaní vystupovať ako navrhovateľ alebo odporca.

Ústavný súd súhlasí s tvrdením sťažovateľa, že k neexistujúcemu subjektu nemôže pristúpiť vedľajší účastník. Je však potrebné poukázať na to, že Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Košiciach (ďalej len „krajské riaditeľstvo“) ani Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“), ktorých ako odporcov označil

v návrhu sťažovateľ, nie sú neexistujúce subjekty a majú, resp. mali spôsobilosť byť účastníkom konania.

Ústavný súd zdôrazňuje, že nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania je dôvodom na zastavenie konania (pre nesplnenie podmienky konania, ktorú súd skúma v zmysle § 103 OSP) a nedostatok pasívnej vecnej legitímácie je dôvodom na zamietnutie návrhu, tak ako to bolo aj v prípade sťažovateľa.

Ministerstvo vnútra ani krajské riaditeľstvo netvrdili, že sú vlastníkom motorového vozidla, ku ktorému žiadal sťažovateľ určiť vlastnícke právo, a preto ústavný súd súhlasí s názorom okresného súdu a aj krajského súdu o tom, že na strane týchto žalovaných išlo o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie.

Ústavný súd konštatuje, že už samotný nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovaných by bol dôvodom na zamietnutie sťažovateľovej žaloby. Z uvedeného dôvodu nepovažuje ústavný súd za potrebné zaoberať sa osobitne námietkou sťažovateľa o tom, či mal alebo nemal vo veci naliehavý právny záujem, pretože táto skutočnosť je vzhľadom na uvedené irelevantná, a aj v prípade, ak by bolo zistené, že sťažovateľ má naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva, tento fakt by nič nezmenil na tom, že jeho žaloba by bola zamietnutá pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie.

V súvislosti s námietkou sťažovateľa, že krajský súd nevykonal navrhnutý dôkaz – predloženie originálu poistnej zmluvy vedľajším účastníkom, ústavný súd uvádza, že dokazovanie v občianskom súdnom konaní prebieha vo viacerých fázach; od navrhnutia dôkazu cez jeho zabezpečenie, vykonanie a následné vyhodnotenie. Kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou účastníkov konania, len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná. Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci všeobecného súdu korigovať návrhy účastníkov na vykonanie dokazovania sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný. V

prípade, že súd odmietne vykonať určitý účastníkom navrhovaný dôkaz, je jeho zákonnou povinnosťou v odôvodnení rozhodnutia uviesť, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy (§ 157 ods. 2 OSP) (I. ÚS 193/2013).

Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

Ako je zrejmé z rozsudkov okresného súdu a krajského súdu, návrhom sťažovateľa na vykonanie dôkazu sa všeobecné súdy zaoberali a jasne a zrozumiteľne uviedli dôvody, prečo tomuto návrhu nevyhoveli. Ústavný súd súhlasí s citovanými závermi a dôvodmi všeobecných súdov, pre ktoré návrhu sťažovateľa na vykonanie dôkazu nevyhoveli. Ústavný súd opätovne uvádza, že už samotný nedostatok pasívnej vecnej legitímácie bol dôvodom na zamietnutie návrhu, a aj v prípade, ak by bolo zistené, že vedľajší účastník nie je vlastníkom motorového vozidla, nebola by táto skutočnosť dôvodom na vyhoviecie sťažovateľovmu návrhu, keďže sťažovateľov návrh nesmeroval proti vedľajšiemu účastníkovi. Vykonanie navrhovaného dôkazu preto nemohlo privediť iné rozhodnutie v sťažovateľovej veci, a preto nebolo jeho vykonanie dôvodné.

V závere ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ na ochranu svojich práv zvolil nesprávny druh žaloby, a táto skutočnosť bola dôvodom zamietnutia jeho návrhu. Pokiaľ sťažovateľ tvrdí, že z rozsudkov okresného súdu a krajského súdu nevyplýva, aký druh žaloby mal použiť, toto jeho tvrdenie je nepravdivé. Z rozsudku okresného súdu jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ mohol upraviť okruh účastníkov tak, že by žalovaným bola aj poisťovňa, ktorá vo veci vystupovala ako vedľajší účastník, keďže práve ona bola nositeľom pasívnej vecnej legitímácie a v takom prípade by ani nevznikli pochybnosti o naliehavom právnom záujme sťažovateľa na určení vlastníckeho práva, resp. sťažovateľ mohol uplatniť iný druh žaloby, a to žalobu o vydanie veci, ktorá by smerovala proti ministerstvu vnútra a krajskému riaditeľstvu ako žalovaným, pričom v takomto konaní by sa vyriešila ako predbežná otázka, kto je vlastníkom motorového vozidla.

Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi rozsudkom krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

S poukazom na uvedené ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neodôvodnenosti.

Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť ako celok, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa v nej obsiahnutými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. februára 2016